СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ В СТРУКТУРІ ПАЛІАТИВНОЇ ДОПОМОГИ

Спеціальність: **І7 «Терапія та реабілітація»**
Освітньо-професійна програма: **«Фізична терапія»**
Код компонента в освітній програмі: **ОК 15**
Рівень вищої освіти: **другий (магістерський)**
Форма здобуття освіти: **очна (денна)**
Рік навчання: **2**
Семестр(и): **4**
Тип освітнього компонента: **обов'язковий**
Навчальний рік: **2026-2027**

Обсяг: **4 кредити ECTS (120 год.)**
Навчальні заняття: **лекції, практичні заняття, консультації**
Підсумковий контроль: **диф. залік**
Пререквізити: Менеджмент у фізичній терапії при соматичній патології, Менеджмент у фізичній терапії при хірургічних захворюваннях, Хода. Підбір допоміжних засобів, Менеджмент роботи мультидисциплінарної реабілітаційної команди, Фармакологічний супровід у реабілітації

Кафедра/підрозділ: **кафедра спортивної, фізичної та реабілітаційної медицини, фізичної терапії, ерготерапії,** вул. О. Шпейєра, 4, Філія «Університетська лікарня» ХНМУ, 2-й поверх, праве крило, м. Харків
Керівники освітнього компонента: викладач Горошко Вікторія Іванівна
email: vi.horoshko@knmu.edu.ua
Сторінка освітнього компонента в Системі дистанційного навчання ХНМУ (Moodle): https://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=6825

ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Освітній компонент «Фізична терапія в структурі паліативної допомоги» спрямована на формування у здобувачів освіти системного розуміння ролі фізичної терапії у мультидисциплінарному підході до ведення пацієнтів із невиліковними, прогресуючими захворюваннями. Дисципліна охоплює сучасні концепції паліативної допомоги, принципи оцінювання функціонального стану пацієнтів, управління симптомами та підтримку якості життя на різних етапах захворювання. Особлива увага приділяється клінічному мисленню фізичного терапевта, індивідуалізації реабілітаційних втручань, комунікації з пацієнтами та їхніми родинами, а також етичним аспектам роботи в паліативній медицині. Здобувачі освіти опановують навички планування, реалізації та оцінки ефективності фізичної терапії з урахуванням обмежень та потреб пацієнтів паліативного профілю.

МЕТА КУРСУ: є формування у здобувачів освіти професійних компетентностей щодо планування та реалізації фізичної терапії у системі паліативної допомоги, спрямованої на зменшення симптомів, підтримання функціональної незалежності та покращення якості життя пацієнтів.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ: ПРН1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 20, 21.

ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Перелік тем лекцій (6 год.):

1. Вступ. Теоретико-методологічні основи паліативної допомоги. Роль та місце фізичної терапії в системі паліативної допомоги.
2. Методи оцінювання функціонального стану та якості життя паліативних пацієнтів.

3. Планування, реалізація та оцінка ефективності програм фізичної терапії у паліативних пацієнтів на засадах доказової практики

Перелік тем практичних занять (44 год.):

1. Вступ. Теоретико-методологічні основи паліативної допомоги. Роль та місце фізичної терапії в системі паліативної допомоги.
2. Методи оцінювання функціонального стану та якості життя паліативних пацієнтів.
3. Больовий синдром у паліативних пацієнтів: патофізіологія, оцінка та немедикаментозна корекція.
4. Дихальні порушення у паліативній практиці: оцінка та засоби фізичної терапії
5. Синдром втоми та м'язової слабкості у паліативних пацієнтів: підходи до корекції
6. Позиціонування, мобілізація та профілактика ускладнень у пацієнтів паліативного профілю
7. Особливості фізичної терапії у пацієнтів із неврологічними захворюваннями в паліативній допомозі
8. Особливості фізичної терапії у пацієнтів з онкологічною патологією в паліативній допомозі
9. Етичні засади та комунікативні аспекти взаємодії з паліативними пацієнтами та їх родинами
10. Мультидисциплінарний підхід у паліативній допомозі: роль та взаємодія членів команди
11. Планування, реалізація та оцінка ефективності програм фізичної терапії у паліативних пацієнтів на засадах доказової практики

Перелік тем самостійної роботи студента (70 год.)

1. Вступ. Теоретико-методологічні основи паліативної допомоги. Роль та місце фізичної терапії в системі паліативної допомоги.
2. Методи оцінювання функціонального стану та якості життя паліативних пацієнтів.
3. Больовий синдром у паліативних пацієнтів: патофізіологія, оцінка та немедикаментозна корекція.
4. Дихальні порушення у паліативній практиці: оцінка та засоби фізичної терапії
5. Синдром втоми та м'язової слабкості у паліативних пацієнтів: підходи до корекції
6. Позиціонування, мобілізація та профілактика ускладнень у пацієнтів паліативного профілю
7. Особливості фізичної терапії у пацієнтів із неврологічними захворюваннями в паліативній допомозі
8. Особливості фізичної терапії у пацієнтів з онкологічною патологією в паліативній допомозі
9. Етичні засади та комунікативні аспекти взаємодії з паліативними пацієнтами та їх родинами
10. Мультидисциплінарний підхід у паліативній допомозі: роль та взаємодія членів команди
11. Планування, реалізація та оцінка ефективності програм фізичної терапії у паліативних пацієнтів на засадах доказової практики

СРС спрямована на поглиблення та закріплення теоретичних знань, отриманих під час аудиторного навчання та сприяють формуванню професійних компетентностей. Результати СРС підлягають контролю та включені до підсумкового контролю знань.

Консультації: : *онлайн, за попередньою реєстрацією на сторінці курсу в Системі дистанційного навчання курсу.*

Методи навчання: *Навчання здійснюється з використанням лекційних занять з мультимедійною підтримкою, практичних занять з демонстрацією обладнання та проведенням процедур, проблемно-орієнтованого навчання (аналіз клінічних випадків), імітаційних та*

рольових вправ (робота у групах за ролями: фізичного терапевта, пацієнт, асистент), методу проєктів (розробка індивідуального плану фізичної терапії для пацієнта). Використовуються елементи дистанційного навчання з доступом до відеоматеріалів, електронних протоколів та інтерактивних тестів.

ОЦІНЮВАННЯ

Поточна навчальна діяльність (ПНД). Оцінювання успішності здобувачів освіти здійснюється відповідно до Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ХНМУ (https://knmu.edu.ua/documents/normatyvni-dokumenty-navchalnogo-proczesu/). Оцінки за практичне заняття виставляються за традиційною 4-бальною системою: «відмінно», «добре», «задовільно» або «незадовільно» відповідно до критеріїв оцінювання знань та вмінь. Подання завдань за запізненням з неповажних причин тягне за собою зниження оцінки відповідно до відсотка запізнення в часі від часу виконання завдання. Завдання перевіряються до 24 год. Оцінки виставляються у електронний журнал. Незадовільні оцінки відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).
В кінці семестру середня оцінка за семестр конвертується у багатобальну оцінку (120 – 200 балів) відповідно до таблиці 2 Інструкції з оцінювання (див. вище). Середнє арифметичне ПНД з додаванням балів за виконані індивідуальні завдання (виконуються за бажанням) становить **загальну навчальну діяльність (ЗНД)**.
Індивідуальні завдання (ІЗ) оцінюються до 10 балів. Перелік індивідуальних завдань та кількість балів, які може отримати здобувач, можна отримати у викладача групи або знайти в програмі навчальної дисципліни, що розміщена на сторінці освітнього компонента в Системі дистанційного навчання ХНМУ (Moodle)
Підсумковий контроль: диф. залік (ДЗ).
Оцінка з дисципліни (ОД). ОД = ЗНД +ІЗ+ ДЗ.
Оскарження результатів підсумкового контролю проводиться у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_apel_kontrol.pdf).

ПОЛІТИКИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Рекомендації щодо роботи на курсі: брати активну участь у всіх формах роботи на заняттях, присвячувати 1-2 год. щодня виконанню самостійної роботи та підготовці до занять, ставити запитання під час занять, відвідувати консультації, вчасно здавати завдання та виконувати усі форми контролю.
Відвідування занять. Відвідування лекцій та практичних занять є обов'язковим. Формою одягу під час офлайн-занять є білий медичний халат. При запізнення більше ніж на 5 хвилин ви можете бути не допущені до заняття. Пропущені заняття відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання здобувачами освіти ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).
Академічна доброчесність. ХНМУ стоїть на позиціях нульової толерантності до проявів академічної недоброчесності. Будь-які порушення принципів академічної доброчесності тягнуть за собою відповідальність у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf).
Використання електронних гаджетів та інструментів штучного інтелекту допускається лише з дозволу викладача.
Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами. Здобувачі з особливими освітніми потребами мають зв'язатися з викладачем задля розробки індивідуальної освітньої траєкторії.
Час відповіді викладача: 24 години.

Технічні вимоги до роботи на курсі:

- доступ до комп'ютера, ноутбука, планшета чи смартфона
- корпоративний обліковий запис Google з власним фото
- навички роботи з Google Workspace (Google Meet, Docs, Sheets, Slides, Forms) та Moodle
- *інші вимоги кафедри*

Технічна підтримка: АСУ (ev.shevtsov@knmu.edu.ua), Google (tehotdelknmu@gmail.com), Moodle (al.korol@knmu.edu.ua)

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Вакуленко Л.О. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії / Л.О. Вакуленко та інші. - Видавництво: Укрмедкнига, 2023 – 372 с.
2. Паліативна та хоспісна допомога в онкології : навч. посіб./ А. О. Гонца, І. А. Гонца, С. М. Дем'янчук, Н. М. Піцула. – Чернівці : БДМУ, 2020. – 101 с.
3. Педіатрична паліативна допомога в практиці фізичного терапевта : навчальний посібник / Іванько О. Г. – Львів : Магнолія, 2024. – 112 с.
4. Про удосконалення організації надання паліативної допомоги в Україні : Наказ МОЗ України від 04.06.2020 № 1308 (зі змінами 2023–2025). URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/z0609-20
5. Порядок надання паліативної допомоги : затв. наказом МОЗ України № 1308 від 04.06.2020. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0609-20

Зав. кафедри спортивної,
фізичної та реабілітаційної
медицини, фізичної терапії,
ерготерапії, к.мед.н, доцент ОРИГІНАЛ ПІДПИСАНО УКРАЇНА 22, м.Харків, проспект Науки, 4 ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЗАГАЛЬНИЙ ВІДДІЛ *Олена МАРКОВСЬКА*